

**Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis
Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et
Justitiæ, Sive Decisivi Discursus**

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in
quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus
respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum
luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque
omnibus in utroque Foro ...

Tractatus Primi Pars I. de Servitutibus Prædialibus, Usufructu, & utroque
Retractu, Pars II. de Emphyteusi, Pars III. de Locatione & Conductione

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. LVII. Hostien. vineæ. An legitimus legitimatus aliàs quam per
matrimonium, sit capax emphyteusis ecclesiasticæ, vel per viam
successionis, vel saltem per viam nominationis, quæ de quocumque ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74102](#)

pro confine in hac concessione cannatum 20. allegabatur, ab eodem concessionario possessa, pariter esse de eodem dominio ex antiquiori concessione; Atque ad hunc effectum, cum aliquo probabili fundamento considerabilis credebatur dicta renovatio anni 1612. non tanquam altera seu innovatio, sed tanquam interpretatio seu conjectura, quae etiam ex actu invalido seu impugnato deduci potest.

recte intrare, quando ageretur de successione, quia nempe bastardus legitimatus, tanquam ex jure speciali ratione legitimacionis, vel alterius privilegii venire praetenderetur jure successorio contra juris dispositiōnem. Tunc enim sibi obstat Bulla Pii V. contra illegitimos, quae juxta verum intellectum à Doctoribus traditum, & à Rota plures canonizatum, prohibet tantum illegitimorum successiones jure speciali, puta ex facultatibus disponendi concessis parentibus, alias disponere prohibitis, sive ex illis habilitationibus, quae ex legitimacione, vel altero privilegio resultant, secus autem circa ea, quorum illegitimi sunt capaces de jure communī, cuius dispositionem dicta Bulla non alterat, sed relinquit intactam, ut generaliter *decis. 487. & 505. par. 1. divers.* & in aliis cumulatis per *Lucidorum de illegitimis cap. 26. num. 1.*

Et in terminis specialibus emphyteusis ecclesiasticæ, quod scilicet naturales legitimati non amiserint per Bullam Pii illam capacitatem, quam alia de jure, & circumscripto particulari privilegio habeant illam acquirendi, vel linea succedendi, *Genuen. in praeditabil. Eccles. cap. 33. Cyriac. controv. 79. & 472. Seraph. decis. 138. Coccin. dec. 137. Rot. decis. 100. num. 4. cum seqq. par. 5. recen.* & in aliis per *Lucidor. dicta cap. 26. num. 15. cum seqq. ubi latè rationes & fundamenta adducendo, confutatur conf. 37. Giovagn. lib. 2.* & hæc videtur verior & recepta opinio.

Quo posito dicebam, quod cum hic legitimatus non aspiraret ad hujusmodi bona jure successioneis ejus patris, sed jure nominationis tanquam quilibet extraneus, non videbatur esse prohibendus, quia obtinens jure facultatis nominandi, obtinere potius dicitur ab eo, qui talem facultatem concessit, ita ut nominans dicatur nudum organum seu instrumentum, Ad instar erentis pro persona nominanda, ut in his terminis *Affl. decis. 99. Coccin. dicta decis. 137. num. 2.* & conferunt termini generales emptoris, seu alii deducti ex *I. unum ex familiaff. de leg. 2.* Unde si enī illegitimus non prohibetur acquirere directe ab Ecclesiis, etiam mediante persona & opera patris *Affl. dicta decis. 99. Cyriac. dicta controv. 79. Seraph. dicta decis. 1358. Coccin. dicta dec. 137. num. 24.* ita non videtur prohibitus nominari, cum nominatio sit species acquisitionis, non autem successions.

Verū eidem Joanni Thomæ insinuabam, præmissa deduci & insinuari, tanquam ab Advocato pro facilitiori reddenda nova concessione, quæ per viam precum petebatur, non autem esse tutæ, ita ut Episcopo renente praetendere posset de iustitia sibi deberi, quoniam facultas nominandi censetur concessa cum terminis habilibus, & de persona non prohibita, non autem de naturalibus, nisi expresse dicatur, ob deficiēt voluntatem Ecclesiæ concedentis, quam in dubio præsumendum non est de hujusmodi personis cum peccato procreatis cogitasse, ut ex *Mantica de tacu. Hond. d. Gabr. & alii plenè Gratian. discept. 758. nn. 22. cum seqq. & bene Rota apud Duranum decis. 251.* in qua casu præcisè deciditur.

Et ultra dictam rationem voluntatis Ecclesiæ verisimiliter deficientis, Aliam ego ponderabam, quod tunc nominatus, non à nominante, sed ab eo qui nominandi facultatem concessit, obtinere dicitur, ubi facultas est præcisa, & necessaria ad certas personas restricta vel saltem ad incertas de certis, secus autem ubi in ejus liberam voluntatem collata est, exercibilis cum quibuscumque sibi bene visis, quia tunc nominatus non dicitur obtinere à primo concedente, qui nominandi facultatem tribuit, sed ab ipso nominante, quem in ejus omoimodum auctorem agnosce-re dicitur, ita ut ab isto etiam gravari valeat juxta distinc-

HOSTIEN.

VINEÆ

P R O N

C U M

SINDICO MENSÆ EPISCOPALIS
HOSTIEN.

*Responsum in forma supplicis
libelli.*

An illegitimus legitimatus alias quam per matrimonium, sit capax emphyteusis ecclesiastice, vel per viam successionis, vel saltem per viam nominationis, quæ de quocumque extraneo per patrem morientem fieri poterat, ita ut habens facultatem nominandi quemcumque, possit nominare illegitimum.

Et de Bulla Pii V. contra illegitimos.

S U M M A R I U M.

Causa controversie.

- 2 De Bulla Pii contra illegitimos ut non alteret dispositionem juris communis, sed tanquam tollat successionem ex jure speciali.
- 3 De differentia succedentis in emphyteusi, non jure successionis, sed nominationis.
- 4 Illegitimus non prohibetur acquirere emphyteusim ecclesiasticam ex concessione.
- 5 Facultas nominandi intelligitur de facultatibus.
- 6 Nominatus an habere dicatur à nominante, vel à dante facultatem.

D I S C. LVII.

Onceps Episcopus Hostiensis vienam controversam alia bona ad certas generationes, & in istatum defectum ad duas nominationes Josepho Orpheo, qui succelfore carens, nominavit Joannem Thomam, cum facultate faciendi aliam nominationem. Unde Joannes Thomas mortiens, nominavit Joannem Thomam juniorum ejus filium legitimatum, sed praetidente Syndico Mensæ Episcopalis devolutionem, ob dicti nominati incapacitatem, in forma extra judiciali, & per viam supplicationis magis, quam contentionis, coram eodem Cardinali Episcopo Hostiensi, qui tunc erat piissimus Cardinalis Lantes, auctum fuit. An hæc Syndici praetensio subfisteret.

Et pro nominato circa initia Advocationis in Urbe scribens in forma supplicis libelli dicebam, objectum

- distinctionem text. in d.l.unum ex familia §. 1. ff. de
leg. 2. cum qua transcurit communiter Doctores in his
terminis emphyteuticis latè & magistraliter deduci
per Rotam in Romana emphyteensis 28. Novembr's 1653,
coram Vero spio & generaliter in Romana dotois 15. Iunii
1643. & 15. Maii 1656. coram Cerro, quarum primaeſt
205. par. 9. rec. & cap. in aliis, ac habet latus tracta
tum in Romana legitima de Ludovisiſ ſub tit. de legit
ima, ita ut tali caſu jure quodam ſuccellorio nominan
tis potius nominatus habeat, & conſequenter intra
ret Bulla Pii.
- 12 De eadem conclusione de qua num. 5. & quod nulli
taſ alienationis non allegetur niſi à domino.
13 Declaratur, & quando id procedat.
14 Sub hypotheca generali non veniunt bona emphyteu
tica prohibita obligari.
15 Extenditur ratio ob quam ſtante prohibitione res non
cadit ſub hypotheca ſine affenſu.
16 Declaratio ne ob quam habentes affenſum debent
preferri.
17 Declaratur conclusio de qua numero 3. & 5.
18 Declaratur conclusio circa commoditatim de qua
num. 6.
19 Declaratur conclusio de qua num. 7.

R O M A N A
CONCURSUS CREDITORUM
PRO
CREDITORIBUS PAULI
P A N I Z Z A E
Habentibus affenſum,
C U M
CREDITORIBUS ANTERIORIBUS
Sine affenſu.

Caſus decisus per Rotam pro creditoribus an
terioribus ſine affenſu.

De concursu creditorum emphyteuticæ in
pretio rei emphyteuticæ habentis prohi
bitionem alienationis & hypothecationis
ſine affenſu Domini. An creditores poſte
riorer cum affenſu habeant nec nè potio
ritatem adverſus anteriores, qui illo ca
reant.

S V M M A R I V M.

- 1 F Aeli series.
2 Decisio caſa cum fundamentis.
3 Bona data in emphyteuſim hereditariam cum
facultate alienandi ſunt hypothecabilia, & veniunt
ſub obligatione.
4 Affenſus domini in hac emphyteuſi non attenditur nec
alterat, & nn. 9. ubi declaratur.
5 Prohibitio alienandi vel hypothecandi intelligitur pro
ſolo intereffe domini, & nn. 12. & 17.
6 Etiam in prohibitio hypothecari, cadit ſub hypotheca
commoditas. & num. 18.
7 Pretium rei emphyteuticæ non eſt emphyteuticum, ſed
liberum & allodiale vide num. 19.
8 De conclusione ubique recepta & practicata, quod in
prohibitis creditoribus cum affenſu vincunt anterio
res illum non habentes, & de ratione.
9 Declaratur conclusio de qua numero 4. quod offenſus
non alterat, nec eſt operativus, & expenduntur au
toritates.
10 In conſeſſione emphyteutica apponi potest prohibito
rium hypothecari.
11 Ceſſante prohibitione, res emphyteutica potest hypo
thecari, & cadit ſub hypotheca.
- Nter p'ura notabilis valoris bona, ex
majorum ſucceſſione, poſſeſſa per
Paulum Panizzam, erat quædam
conīcupisca domus verius fontem
Trivii è conſpectu Eccleſia An
geli Custodis, moderno tempore
conſtructa in ſolo aliquarum Eccleſiarum in emphy
teuſim perpetuum hæreditariam confeſſo, ſub expre
ſa prohibitione alienandi, hypothecandi, ſeu alia ab
ligandi, tam ipſum ſolum, quam meliora menta leu do
mum defuper conſtruendam, etiam ſub pena cadu
citat. Cum autem dietus Paulus, jam de facto pre
fus gravitate alieno, adhuc ramen occulto, novas pe
cunias ad diſſipandum, ad cenſum vel cambium qua
reret, aliqui credere volentes perſonæ, ſatis idoneas
ac diuiti reputare, volentes tamen magis cautele pro
cedere, diligenter adhibuerunt apud administrato
res Eccleſiarum, de quarum directo domino dieta
domus erat, an de earum affenſu alius cenſus ſeu aliud
debtum defuper contractum eſſet, & certiorari de
negativa, fisi reguliſ & conclusionibus legalibus, eo
rum pecunias crediderunt, impetrato tamen affenſu,
inter quos fuſt honorandæ memorie amicus meus
Julius de Legibus, doctus, & diligentissimus auſta
rum Patronus, qui ex pecunia proprio labore partis,
& quæ, verè in Curia, quoad viros integros, ac Dei
timoratos, pretium ſanguinis dici poſſunt, dedit ad
cenſum ſeu cambium curta bis mille, unde illi ſatis
noctuit legum peritia; Detecta enim ad breve tempus
gravi g̃ris alien mole, quia premebarūt dietus Paulus,
jam latitans ſeu proſugis, formatoque concurſu cre
ditorum, ac venditi bonis de mandato iudicis, ita
præſertim domo pro ſcutis circiter 17. m. depoſita
toque pretio in Monte Pieratis, ad effectum liberan
di creditoribus juxta anterioritatis vel potioritatis
ordinem in forma; Cum ex graduatione, ſeu, vulgo
cartono, patet, iſtos creditores cum dieta cautela af
fenſus eſſe posteriores, ita ut atten o ſolo ordine tem
poris remanerent exclusi ob insufficientia bono
rum, convalunt ad potioritatem ſuperiorum domus
emphyteuticæ pretio ratione dieti affenſus eis
competentem, habiti que defuper aliquibus diſputationib
coram A.C. ſeu uno ex ejus locumtenenti
bus, coram quo dietus concurſus efformatus erat,
judex credens hunc punctum eſſe altioris indaginis,
decretem provisionale, & cum clauſula præſervativa
ſine præjudicio jurum partium, decrevit deliberatio
nem dieti pretii creditoribus in tempore anteriori
bus ſub conſulta cautione de reſtituendo &c. unde
pròpterea introducta per appetitionem ab hoc de
creto cauſa in Rota coram Emerix, datoque dubio
petitorum, quibus ſchilicet dicta pecunia deberetur, ſub
die 15. Iunii 1665, ad favorē eorumdem in tempore
ante-

D I S C. LVIII.

Nter p'ura notabilis valoris bona, ex
majorum ſucceſſione, poſſeſſa per
Paulum Panizzam, erat quædam
conīcupisca domus verius fontem
Trivii è conſpectu Eccleſia An
geli Custodis, moderno tempore
conſtructa in ſolo aliquarum Eccleſiarum in emphy
teuſim perpetuum hæreditariam confeſſo, ſub expre
ſa prohibitione alienandi, hypothecandi, ſeu alia ab
ligandi, tam ipſum ſolum, quam meliora menta leu do
mum defuper conſtruendam, etiam ſub pena cadu
citat. Cum autem dietus Paulus, jam de facto pre
fus gravitate alieno, adhuc ramen occulto, novas pe
cunias ad diſſipandum, ad cenſum vel cambium qua
reret, aliqui credere volentes perſonæ, ſatis idoneas
ac diuiti reputare, volentes tamen magis cautele pro
cedere, diligenter adhibuerunt apud administrato
res Eccleſiarum, de quarum directo domino dieta
domus erat, an de earum affenſu alius cenſus ſeu aliud
debtum defuper contractum eſſet, & certiorari de
negativa, fisi reguliſ & conclusionibus legalibus, eo
rum pecunias crediderunt, impetrato tamen affenſu,
inter quos fuſt honorandæ memorie amicus meus
Julius de Legibus, doctus, & diligentissimus auſta
rum Patronus, qui ex pecunia proprio labore partis,
& quæ, verè in Curia, quoad viros integros, ac Dei
timoratos, pretium ſanguinis dici poſſunt, dedit ad
cenſum ſeu cambium curta bis mille, unde illi ſatis
noctuit legum peritia; Detecta enim ad breve tempus
gravi g̃ris alien mole, quia premebarūt dietus Paulus,
jam latitans ſeu proſugis, formatoque concurſu cre
ditorum, ac venditi bonis de mandato iudicis, ita
præſertim domo pro ſcutis circiter 17. m. depoſita
toque pretio in Monte Pieratis, ad effectum liberan
di creditoribus juxta anterioritatis vel potioritatis
ordinem in forma; Cum ex graduatione, ſeu, vulgo
cartono, patet, iſtos creditores cum dieta cautela af
fenſus eſſe posteriores, ita ut atten o ſolo ordine tem
poris remanerent exclusi ob insufficientia bono
rum, convalunt ad potioritatem ſuperiorum domus
emphyteuticæ pretio ratione dieti affenſus eis
competentem, habiti que defuper aliquibus diſputationib
coram A.C. ſeu uno ex ejus locumtenenti
bus, coram quo dietus concurſus efformatus erat,
judex credens hunc punctum eſſe altioris indaginis,
decretem provisionale, & cum clauſula præſervativa
ſine præjudicio jurum partium, decrevit deliberatio
nem dieti pretii creditoribus in tempore anteriori
bus ſub conſulta cautione de reſtituendo &c. unde
pròpterea introducta per appetitionem ab hoc de
creto cauſa in Rota coram Emerix, datoque dubio
petitorum, quibus ſchilicet dicta pecunia deberetur, ſub
die 15. Iunii 1665, ad favorē eorumdem in tempore
ante-